VRAAG HET AAN...

EEN SKELET VAN BETON

Het belang van mineralen

DE KOMENDE WEKEN WORDEN WEER VEEL VEULENS GEBOREN. DE FOKKERS KUNNEN DAN EINDELIJK ZIEN OF HUN ZORGVULDIG UITGEZOCHTE HENGST HET VEULEN HEEFT GEBRACHT WAAR ZE OP HOOPTEN. HEEFT HET GENOEG MAAT EN ONTWIKKELING? IS HET LANGGELIJND? EN HOE STAAT HET OP DE BENEN? VANAF HET MOMENT DAT HET VEULEN GEBOREN IS, BEGINT DE OPGROEI VAN HET VEULEN. WAT NIET IEDERE FOKKER ZICH REALISEERT IS DAT AL VANAF DIT MOMENT DE JUISTE GROEI EN VOEDING VAN GROOT BELANG IS VOOR DE TOEKOMSTIGE GEZONDHEID VAN DIT PRILLE LEVEN.

Serge van Oosten uit Oud Gastel heeft drie fokmerries. Meestal fokt hij twee veulentjes per jaar. "De laatste jaren hebben twee van mijn merries moeite om tijdens de zoogperiode in conditie te blijven. Ze worden ook al een dagje ouder, misschien heeft het daar mee te maken. Ik heb een goede wei met gras, maar ik voer deze merries toch bij met merriebrok. De veulens van deze merries zien er redelijk goed uit, al zie ik ze liever nog iets ronder en ook gladder in het haar. Ik vraag me af of ik de veulens ook extra bij moet voeren? Ik heb dat nooit gedaan. Ze zijn niet gewend brok te eten en ze hebben op zich ook genoeg merriemelk en een wei vol met gras."

MINERAALARM

"Laten we beginnen met de merrie. Veel merries geven zich behoorlijk weg in de eerste paar maanden dat ze melk geven. Ze kunnen dan de extra energie die in een merriebrok zit goed gebruiken. Het bijvoeren van de merries, zoals fokker Van Oosten doet, is dus een goede zaak", stelt Vincent Hinnen, lid van het Pavo Grooming Team. Hij vervolgt: "Het veulen vraagt om een aparte benadering. Het overgrote deel van de veulens die bij de moeder drinken, zijn goed in conditie. Ook als de moeder schraler wordt. Maar aan de buitenkant van het veulen kun je moeilijk zien hoe het aan de binnenkant met de botontwikkeling gesteld is. En een gezonde botontwikkeling is in deze fase van groot belang, om latere problemen waaronder OC(D) te voorkomen. Het veulen heeft hiervoor bepaalde mineralen in de juiste verhouding nodig. En het is een misverstand om te denken dat het met die mineralenvoorziening wel goed komt, zolang je je merrie maar een goed uitgebalanceerde merriebrok geeft. Zodra het veulen eenmaal geboren, is het aangewezen op merriemelk en merriemelk is mineraalarm. In het gras zitten meestal ook onvoldoende mineralen. Dat verschilt overigens per weide en als een fokker precies wil weten hoe het met zijn weiland is gesteld, kan hij onderzoek laten doen door het BLGG in Oosterbeek. Voor een relatief klein bedrag weet je de gesteldheid van je bodem. Een bemestingsadvies speciaal voor paarden is vervolgens gratis verkrijgbaar bij Pavo." De mineralenvoorziening voor het veulen is met merriemelk en gras, dus in de meeste gevallen niet optimaal. "Daarom adviseren wij ook om het veulen een uitgebalanceerde veulenkorrel of een mineralensupplement bij te voeren."

CALCIUM EN MAGNESIUM

Mineralen in de juiste verhouding zijn belangrijk. Maar over welke mineralen hebben we het nu eigenlijk precies? Hinnen: "Twee dingen wil ik hier graag noemen. Ten eerste is het belangrijk dat het veulen voldoende koper binnen krijgt. Koper heeft herstellend vermogen voor (natuurlijk) ontstane schade aan het bot. Ten tweede is de verhouding van de mineralen Calcium, Fosfor en Magnesium van groot belang. Die verhouding moet precies kloppen. In de praktijk bevat de natuurlijke voeding voor veulens, bestaande uit merriemelk en gras, een te hoge hoeveelheid Calcium en een te lage hoeveelheid Magnesium. Vul je dat nog eens aan met bijvoer waar extra Calcium in zit, dan weet je bij wijze van spreken bijna zeker dat je paard later OC(D) heeft." Hinnen hamert op de juiste verhouding van de drie mineralen. "Je kunt het eigenlijk vergelijken met het maken van beton. De mineralen Calcium, Fosfor en Magnesium zijn de 'beton'-componenten van het skelet. Als een bouwvakker beton gaat maken dan mixt hij drie scheppen grint met twee scheppen zand en één schep cement. Zo krijgt hij de beste en het sterkste cement om een muur te metselen. Wijkt hij af van deze verhoudingen, dan is het cement niet zo sterk en de muur dus ook minder sterk. Zo gaat het ook met botweefsel. De verhouding Calcium, Fosfor en Magnesium hoort 30 : 14 : 1 te zijn. Bij tekorten van één van de mineralen - in de praktijk is dit meestal Magnesium - zal het jonge dier botweefsel gaan afbreken om de mineralen vrij te maken. Dit wordt ook wel demineralisatie van het bot genoemd. Een langdurige tekortsituatie leidt tot problemen. Zeker bij een veulen, die zit in een levensfase, waarin het botweefsel hoort op te bouwen, in plaats van af te breken. En daarom is het aan te raden het jonge veulen, zodra het kan eten, dagelijks extra mineralenvoorziening te geven, zodat zo'n tekortsituatie vermeden wordt."

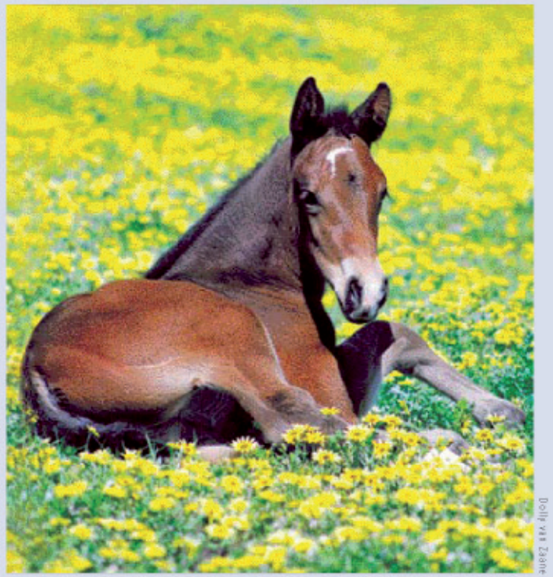

Dolly van Zaane

Voor een gezonde botontwikkeling bij het veulen zijn bepaalde mineralen in de juiste verhouding essentieel.

PRAKTISCH BEKEKEN

Nu rest nog het praktische probleem. Het lijkt namelijk wel mooi om veulens bij de moeder bij te voeren, maar hoe doe je dat als ze in de wei lopen? En hoe zorg je ervoor dat ze bekend raken met het eten van brokjes? Vincent Hinnen: "Als je veulen 24 uur per dag in de wei loopt, is het aan te raden om een mineralensupplement te geven, in plaats van een veulenkorrel. Je hebt dan dagelijks niet meer dan een handvol per veulen nodig, wat makkelijk te geven is, als je toch je ronde door de wei maakt." Fokker Derek Noordhuis uit Wijster heeft hier ruime ervaring mee. Noordhuis fokte in zijn loopbaan onder meer Zidane (Flemmingh uit Zoltane ster van Lucky Boy xx), de vaste waarde van het vierspan van IJsbrand Chardon. Dit jaar verwacht hij 19 veulens, voornamelijk in de springrichting gefokt. "Wij zorgen ervoor dat de veulens al jong bekend raken met brok. Om brok te leren eten, laten wij de jonge veulens de eerste keer met de moeder mee eten uit de bak. Als ze dat eenmaal door hebben, krijgen ze hun eigen veulenbrok. Je hebt er wel eens eentje tussen zitten die niet met de moeder mee eet. Vaak omdat de merrie het niet toestaat. Meestal zetten we de merrie dan eerst een poosje vast in de box na de voergift, zodat het veulen alle gelegenheid heeft om zijn veulenbrok op te eten. Doordat de veulens de brok al jong kennen kun je ervoor zorgen dat de groei gecontroleerd blijft. Een veulen dat rijk in conditie is, voeren we overigens beslist niet bij. Hoogstens wat mineralen en vitaminen. Maar een schraal veulen kun je op deze manier wat extra geven, ook als ze in de wei lopen. Wij doen dit al een kleine 20 jaar zo en het komt bij ons zelden voor, dat we een veulen niet op een gezonde manier groot krijgen", besluit Noordhuis.

PAVO

VRAAG HET AAN HET PAVO GROOMING TEAM!

Deze serie vakartikelen is speciaal voor 'In de Strengen' geschreven. In deze serie worden vragen behandeld die vaak worden gesteld aan het Pavo Grooming Team. Het Pavo GroomingTeam bestaat uit verschillende specialisten met veel praktische en wetenschappelijk kennis. De vaste leden zijn: ing. Vincent Hinnen, Anky van Grunsven, Marcus Ehning, IJsbrand Chardon, Freerkje Smit en drs. Leendert-Jan Hofland. Ook u kunt het PavoTeam vragen voorleggen. Bel 0900-paarden (0900-7227336) of stel uw vraag via de site www.pavo.nl